

Sygn. akt V CZ 4/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa [...] Banku Polskiego S.A. z siedzibą w W.

przeciwko J. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2018 r.,

zażalenia pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego we W.

z dnia 30 października 2017 r., sygn. akt I ACa .../17,

**oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we W. wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2017 r. oddalił powództwo [...] Bank Polski S.A. w W. przeciwko J. S.o zapłatę i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny we W., na skutek apelacji strony powodowej, wyrokiem z dnia 30 października 2017 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w całości i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy naruszył zasadę kontradyktoryjności i prawo powoda do obrony swoich praw, ponieważ nie umożliwił stronie powodowej odniesienia się do zarzutów pozwanej do nakazu zapłaty podniesionych dopiero w głosach końcowych i przedstawienia ewentualnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń co stanowiska pozwanej zawartego w załączniku do protokołu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku.

W zażaleniu pozwana wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego, podnosząc zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. przez jego zastosowanie mimo braku ku temu podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Środek odwoławczy przewidziany w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest szczególnym rodzajem zażalenia. Przy ocenie jego zasadności należy brać pod uwagę jedynie zgodność wyroku uchylającego wydanego przez sąd odwoławczy z przesłankami ustawowymi warunkującymi podjęcie takiego orzeczenia; poza zakresem badania Sądu Najwyższego pozostają kwestie prawidłowości czynności procesowych poprzedzających wydanie zaskarżonego orzeczenia oraz trafności wykładni zastosowanego prawa materialnego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 117/13, z dnia 26 marca 2014 r., V CZ 15/14, z dnia 7 marca 2014 r., IV CZ 131/13 - nie publ.).

Zgodnie z art. 386 k.p.c., uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji wraz z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić w razie stwierdzenia nieważności postępowania (§ 2), nierozpoznania istoty sprawy

albo jeżeli wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (§ 4).

U podstaw zaskarżonego wyroku legło stwierdzenie, że przed Sądem pierwszej instancji doszło do nieważności postępowania z uwagi na pozbawienie strony powodowej możliwości obrony swych praw w związku z uniemożliwieniem jej odniesienia się do zarzutów pozwanej podniesionych dopiero w głosach końcowych i przedstawienia ewentualnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń wobec stanowiska pozwanej zawartego w załączniku do protokołu rozprawy.

Przesłanka nieważności postępowania, określona w art. 379 pkt 5 k.p.c., jest rozumiana jako pozbawienie strony całkowitej możliwości podejmowania czynności procesowych zmierzających do uzyskania ochrony prawnej (por. wyrok SN z dnia 17 października 2003 r., IV CK 76/02, nie publ.). Chodzi tu o niemożliwość wzięcia udziału w postępowaniu lub jego istotnej części wskutek naruszenia przez sąd lub stronę przeciwną konkretnych przepisów k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 6 maja 2003 r., I CZ 43/03 nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o nieważności postępowania z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 5 k.p.c. można mówić w razie kumulatywnego wystąpienia trzech okoliczności: naruszenia przez sąd przepisów procesowych będących źródłem procesowych uprawnień strony, wpływu tego uchybienia na wyłączenie możliwości działania strony w postępowaniu oraz niemożność obrony swych praw w postępowaniu w następstwie wystąpienia obu tych okoliczności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2010 r., V CSK 58/10, Palestra 2010, nr 11-12, s. 182).

W sprawie niniejszej wystąpiły wszystkie wymienione przesłanki. Sąd pierwszej instancji bezzasadnie nie uznał za spóźnione zarzutów przeciwko żądaniom pozwu, zgłoszonych przez pełnomocnika pozwanej dopiero w głosach końcowych stron, mimo wcześniejszego kilkakrotnego zakreślania temu pełnomocnikowi terminów do złożenie pisma procesowego zawierającego zarzuty od nakazu zapłaty i ewentualne wnioski dowodowe, pod rygorem uznania ich za spóźnione w dalszym toku postępowania. Powyższe uchybienie skutkowało uniemożliwieniem stronie przeciwnej ustosunkowania się do tych zarzutów oraz

złożenia ewentualnych wniosków dowodowych. W konsekwencji strona powodowa nie miała faktycznej możliwości prezentacji swojego stanowiska procesowego odnoszącego się do twierdzeń strony przeciwnej. W tej sytuacji zasadnie Sąd Apelacyjny ocenił, że powyższa sytuacja skutkowałą pozbawieniem powódki możliwości obrony jej praw, co doprowadziło do nieważności postępowania, a tym samym trafnie stwierdził, że spełniona została przesłanka wydania orzeczenia kasatoryjnego, przewidziana w art. 386 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

kc

jw